

N:o 108.

Af Herr **E. Leijer:** *Angående tillägg till § 37 i gällande förordning om bränvinsförsäljning.*

Vid sistlidna års riksdag väckte jag motion i syfte att till förekommande af missbruk och kringgående af lagbuden i Kongl. förordningen om försäljning af bränvin m. m. få bestämdt, dels hvad utsträckning den, som erhållit rätt till minuthandel eller utskänkning, egde ge åt sin rörelse och hvad befattning med bränvinshandel ombud finge taga, dels hvad utsträckning författningen borde ge åt ordet: »bränvin», d. v. s. hvilka spritvaror skulle gälla för »*spirituösa drycker*» och hvilka för »*icke spirituösa*».

Förra delen af motionen vann Riksdagens bifall och lag är i denna anda utfärdad och nu gällande, men senare delen afslogs, förmodligen på grund af de skäl, som af Bevillnings-Utskottet anfördes för dess afstyrkande, nemligen dels, att

»genom bifall till den sålunda föreslagna förändringen en del utländska verkliga viner såsom sherry och portvin, hvilka ega en alkoholhalt öfverstigande 20 procent, skulle komma att hänföras till bränvin» — och »å andra sidan handel med sådana under benämning viner förekommande bränvinsblandningar, som icke uppginge till 15 procent, skulle frigifvas och tillåtas för en och hvar», dels ock att »förändringen icke heller synes påkallad — — — enär förberörda svenska viner, för så vidt de äro med sprit tillagade, redan enligt nuvarande lydelse af paragrafen äro att till bränvin hänföra».

För att visa behöfligheten och tidsenligheten af dessa båda förändringar åberopade jag i fjor bland annat en priskurant från ett härvarande bolag för spritvaruhandel.

Äfven i år har jag fått kännedom om en priskurant, jemte ett tryckt cirkulär, som, i många afseenden högst anmärkningsvärdt, på det tyd-

ligaste visar, att mina *båda* ändringsförslag voro tidsenligt riktiga och snart sagdt af en befallande nödvändighet påkallade.

Nämnda cirkulär beklagar, att det, sedan den nya bränvinsförordningen »förbjuder all försäljning af bränvin i mindre parti än 100 kannor utan att särskild rättighet att sälja mindre parti erhållits, måste hädanefter blifva nästan omöjligt för någon, som saknar rättighet, att lagligt sälja bränvin» — men meddelar på samma gång den trösten, att lagen »torde icke blifva långlifvad, ty vederbörande myndigheter lära snart nog komma till insigt derom, att en befolkning, som — — — vant sig vid och har behof utaf att förtära alkoholrika drycker, icke med ens upphör dermed, utan torde följderna blifva den att en mängd lagöfverträdare uppstå, som sälja mindre partier spirituosa i smyg».

Detta cirkulär tröstar äfven dermed, att, om lagens verkningar der-till föranleda, ämna cirkulär-utfärdarne »visa regeringen felaktigheterna i den nya lagen».

Emellertid fäster cirkuläret kundernas »uppmärksamhet på», att till salu hädanefter förefinnas 4 namngifna slags vin, som »hålla den ovanliga styrkan af 23 procent alkohol» och uttalar förmodan, att »hvar och en, som hittills handlat med bränvin i parti om 15 kannor, hädanefter handlar med vin, synnerligast, som detta, utan någon rättighet kan af hvem som helst, säljas i huru små poster man önskar, blott icke förtäring sker på stället» — och »ansvarar för att intet riskeras» dermed.

Till slut tillägger äfven cirkuläret: »Ordres å all slags spirituosa emottages af alla våra ombud — — liksom om § 4 i den nya bränvinsförordningen ej alls vore gjord för dem.

Detta föranleder mig dock ej, att i det hänseendet ånyo motionera, ty denna § 4 synes mig tillfyllestgörande i samma mån, som kommunerna eller enskilda personer inom kommunen börja inse vigten af att öfvervaka förordningens efterlefnad. Skulle någon råka i kollision med rättvisans handhafvare, må det vara deras ensak och skulle någon kommun försumma sin rätt, må det blifva dess ensak.

Deremot visar det först anförda af cirkuläret klart och tydligt nödvändigheten af att en bestämd gräns sättes mellan bränvin och vin, mellan hvad med spirituös dryck och med icke spirituös dryck författningsenligt menas.

Derigenom visas äfven uppenbart att, — oaktadt samma Bevillnings-Utskott i sitt ofvan citerade yttrande förklarat »förberörde svenska s. k. viner (d. v. s. under benämning viner förekommande bränvinsblandningar, som icke uppginge till 15 procent och som Utskottet fruktar skulle genom mitt förslag frigifvas) för så vidt de äro med sprit

tillagade redan enligt den nuvarande lydelsen af paragrafen äro att till bränvin hänföra», — detta dock ej hindrar att dylika viner och ännu starkare, med punsch i styrka jemförliga, offentligen utbjudas och försäljas alldeles oberoende af bränvinsförordningen och att helt visst försäljarne deraf äro temligen oåtkomliga af 37 paragrafens nuvarande lydelse, eller åtminstone förblifva alldeles oantastade, så länge ingen åklagare vill riskera omkostnader och skadeersättning för en tvetydig utgång af ett åtal.

Om dessa förhållanden få oförändrade fortfara, är det påtagligt, att det sätt, som åberopade cirkulär förordar för dem, som vilja utan rättigheter fortsätta den bränvinshandel de förr idkat, skall leda derhän, att kommunernas tillförsäkrade rätt att sjelfva bestämma öfver handeln med spritvaror inom kommunen, blir åtminstone i mången landtkommun rent af illusorisk.

Det är intet tvifvel underkastadt att suparen snart lär sig uträkna att 2 gånger 23 är 46 och att således 2 glas af dessa »under benämning af viner förekommande bränvinsblandningar» motsvara ett glas vanligt bränvin, om det ock kan vara tvifvel underkastadt, huruvida han lika ledigt uträknar, att han får betala för dessa »utmärkta varor till lägsta pris» nära dubbelt så mycket som för det vanliga bränvinet. Denna hans öfverbetalning, som jemväl utgör en slags beskattning, blir dock ej till fromma hvarken för staten eller för den kommun, som framdeles antagligen kommer att belastas med kostnaderna för den slutligen redlöses vård; men visserligen en vinst för producenten och hans ombud.

Det kan ej vara förenadt med någon fördel att först låta dessa orätta förhållanden vidare utveckla sig, innan de hämmas och rättas, och redan nu är det obilligt, att, såsom jag jemväl i min förra motion antydt, punsch, som vanligen ej håller mer än 24 procent, skall draga dryg skatt, under det t. ex. dess röde halfbror, »Liberté», och dylika konstgjorda »viner», med sina 23 procent ej belastas med någon laglig skatt och ännu obilligare bör det vara, att den här ofvan redan antydda beskattningen, ej tillfaller kommunen, som dock blifvit en sådan tillförsäkrad, utan ensamt säljaren.

Jag anser mig på dessa skäl böra förnya senare delen af min i fjor afgifna motion, med de modifikationer, som Bevillnings-Utskottets anmärkningar föranleda.

Hvad angår anmärkningen, att — genom min i förra motionen begagnade formulering, utländska verkliga portvin och sherry skulle komma att hänföras till bränvin, kan denna olägenhet lätt nog, synes mig, undgås genom den formulering, jag nu ärnar föreslå, eller genom

någon annan af Utskottet föreslagen, ehuru jag ej anser den ifrågavarande anmärkningen af någon synnerlig betydelse, då troligen icke någon verklig vinhandlare, som vanligen jemväl handlar med konjak, arrak, punsch m. m., saknar minuthandelsrätt.

Hvad åter beträffar anmärkningen, att under namn af viner förekommande bränvinsblandningar skulle frigifvas, är äfven detta förhållande beaktadt genom nedan formulerade förslag, som endast bestämmer sprithalt för viner, hvilka ej äro af ensamt drufvor, d. v. s. bär- och fruktviner.

Jag föreslår alltså:

att Riksdagen ville besluta följande tillägg till § 37 af gällande bränvinsförordning:

af hvad sprithalt de vara må och jemväl för viner, då de hafva en sprithalt af mera än 15 procent, med undantag af sådana, som äro af ensamt drufvor tillverkade.

Stockholm den 28 Januari 1875.

Ernst Leijer.
